

A magyarok szimfoniája

— Kozma Andor —

Történik egyszer, régtelen régen,
Csanádi püspök nagy útra mégyen.
Gellért e püspök Velence szülte,
Walther a sváb pap szolgál körülte.

A jó pásztornak egy uj báránya
Pogány farkasnak fogait bánja.

Gellért a püspök nem himez-hámoz:

— Indulunk, Walther, István királyhoz.

S nyergel és indul, csak Isten vélek,
Nagy vad országban két szelid lélek.
Csak igazáért egy uj báránynak,
Uttalan úton napokig járnak.

Áttörve füves tengernyi pusztán,
Polyamok zúgó árját megúszván,
Kerülve Ajtony pogány portyáit,
Dunának érnek tulsó partjáig.

Rengeteg erdők rejtelmes mélye
Rejti be őket nappal is éjbe.
Fenevadak közt törnek előre,
Isteneseknek Isten az őre.

Est közeledtén ritkul az erdő,

Rémlik a lomb közt alkonyi felhő.

— Nézz oda Walther, látod a füstöt?

Jó tanya vár ma, — szólal a püspök.

Erdei tisztást hamar elérik,
Tulnan elébük tanya fehérlik,
A'körül éji nyugalomba
Most terelődik rőfögő konda.

Derül szívében a két szent férfi,

Hova jutottak, menten megérte.

Makkos az erdő, hízni a falkát

Messze vidékről mind ide hajtják.

Dicsértessék-et ők most köszönnék

És mindörökké visszhangja ennek.

Süveget vonnak halászlegények.

— Jó jel ez Walther, mind keresztények.

Házból a gazda s a tanya népe

Két jövevénynek járul elébe.

Nagy becsülete van a két papnak,

Lova sem koplal hiján abraknak.

Az ágyasházba pihenni szállnak,

Erednek előbb esti imának.

Majd a mély csöndnek Gellért örülve,

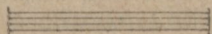
Szent olvasmányba mélyen merül be.

Walthert elnyomja út fáradalma,
 Álomszerzőnek nincs mi jobb volna.
 De im, a püspök neszel egy dalra, —
 Vagy tán csak álom, tán nem is hallja?
 Soha a mását e halk zenének!
 A fele zúgás, a fele ének.
 — Alszol-e Walther? — Nem, én sem alszom..
 S ketten tűnődnek az éji dalszón.
 — Én olasz földön sok zenét hallék,
 De soha ilyet, mint ez a dal még.
 — Én dalát értem több germán fainak
 S nem hittem, hogy még ilyet is halljak.
 — Hallga csak Walther, mint apad s árad
 Zengő folyója eme dal-árnak!
 Sír is, vidám is... figyelj csak rája,
 Ez a magyarság szimfóniája.
 Hallga csak hallga!... S Walther hallgatja.
 Magasra csap fel a dal szózatja.
 Mosolyg a püspök s ágyába térve
 Egyre kíváncsibb ama zenére.
 -- Oh, magyarázd meg Walther, hogy dallam
 Mely titkos módon bujkál e dalban?
 Szent olvasmánytól mért vönt el engem,
 Mért kell e furcsa dalra figyelnem?...
 Tud zenét Walther s bölcsen gyanítja:
 A hangfűzésben van e dal titka.
 S hogy kikutassa: ki a zenélő.
 Jó puha ágyból ime kikél ő.
 Halkan nyit ajtót, azon kikémlél,
 Kivül dereng a holdfényes éjjel.
 Suttogva hoz hirt az éneklőről:
 Az egy leányzó, ki gabnát öröl.
 Kövét forgatván kézi malomnak,
 Űzi boruját az unalomnak,
 S szaporáz munkát, dalolva hozzá,
 S mellé a zúgást a kő okozná.
 Meghatja e hír a jó Gellértet
 S dícséri a dalt, melyet nem ért meg:
 — Oh, fiam, Walther, áldott az ének,
 Mely hü segítség dolgos szegénynek!
 Bölcs mesterséggel még ez a nép itt
 Gépet nem szerkeszt, malmot nem épít,
 A kő nagy súlyát kezével hajtja,
 De szive gazdag, mert dalos ajka.
 Ime e lány sorsa éj-napon munka,
 S nehéz robotját el még sem unta,
 Jó kedvét hozzá a dal csinálja,

Ez a magyarság szimfóniája,
 A dal elhallgat, a derék lánynak
 Gellért és Walther jó éjt kívánnak.
 Bő ajándékkal tisztelik másnap,
 S tovább indulnak új utazásnak.

— — — — —
 Kiléncszer mult el száz év azóta,
 Hogy ott az éjben zengett a nóta, —
 S mi tovább zengjük világ fogytaig
 Az ős magyar nép szimfóniáit.

E költemény tárgya Szent Gellért legendájából való. A legenda szerint Szent Gellért és Walther utközben betértek pihenni egy házba. Különös ének ütötte meg fülüket. Megtudták később, hogy egy magyar leány őrlés közben énekelt. Nekünk különösen azért becses ez adat, mert itt, a Szent Gellért legendában kapunk először hírt *a magyar népdalról*.

Szülői értekezéslet az első osztályban

Amikor gyermekük betöltötte hatodik életévét, beirat-ták ide az iskolába azért, hogy nevelésének egy részét mi, tanítói vegyük át. És ezt itt jól hangsúlyozom, mi csak gyermekük nevelésének *egy részét* vehetjük át, mert a család — de különösen az édesanya — sohasem szűnik meg gyermeke nevelőjévé lenni. Az édesanyáé a gyermek, ő gondozza, bár egyre nagyobb szerep jut e munkában az édesapának is. A szülők nagy előnye a nevelő-hatás szempontjából az a szeretet, mellyel gyermekeik iránt viseltetnek. Ez igen sokszor megmondja nekik, mit kell tenniök. De sokszor éppen ez a szeretet az, amely a szülők nevelésmódját helytelen irányba tereli. A nagy szeretet a gyermeket nemcsak elkényezteti, de másnak láttatja, mint amilyen. A szeretet a hibákat nem látja, jelentéktelennek tekinti, vagy éppen erényeknek tűnteti fel. Az ilyen szülők rendesen csak akkor ébrednek mindenek tudatára, mikor már késő.

De éppen ilyen hiba a szülői szigor, a szeretet eltitkolása is. A szülők kétségtelenül a legjobbat akarják. De a jót jól kell akarni. A gyermeket szeretni a legtermésze-sebb érzés, de a gyermeket okosan kell szeretni.

Most, hogy gyermeküket idehozták, az iskolába, — mint már mondtam, — gyermekük nevelésének egy részét mi vesszük át, az iskola. Az iskola nemcsak a tanítás